

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Problematika odnímania titulov je témou, ktorá dlhodobo rezonuje vo verejnosti. V tejto oblasti je potrebné sa vysporiadať s niekoľkými otázkami, najmä

- čo odnímať,
- za akých okolností odnímať,
- kto má rozhodovať v prvom stupni aj v druhom stupni,
- do akého času od absolvovania štúdia/udelenia titulu je možné rozhodovať,
- aké majú byť následky rozhodnutia.

Vo vzťahu k otázke „čo odnímať“ je potrebné rozlišovať situácie, ktoré upravuje zákon o vysokých školách:

- pri absolvovaní študijného programu absolvent získava vysokoškolské vzdelanie príslušného stupňa a udelenie akademického titulu je „sprievodnou“ udalosťou, preto je nutné sa vysporiadať prioritne so samotným vysokoškolským vzdelaním prostredníctvom aktu riadneho skončenia štúdia,
- pri rigoróznom konaní absolvent nezískava ani vysokoškolské vzdelanie, ani inú kvalifikáciu, ale „len“ príslušný akademický titul, preto v tomto prípade ako následok postačuje jeho odňatie; akademický titul udeľuje vysoká škola,
- pri habilitačnom konaní rovnako ako pri rigoróznom konaní sa „len“ udeľuje vedecko-pedagogický alebo umelecko-pedagogický titul docent, preto aj tu ako následok postačuje jeho odňatie; titul udeľuje vysoká škola (o návrhu rozhoduje vedecká rada vysokej školy),
- pri inauguračnom konaní sa osoba vymenúva za profesora, pričom vymenovanie (udelenie vedecko-pedagogického alebo umelecko-pedagogického titulu profesor) vykonáva prezident SR na návrh vysokej školy predložený prostredníctvom ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR, preto v tomto prípade sa upravuje postup predloženia návrhu na odvolanie profesora.

Návrh vychádza z českej právnej úpravy v § 47c až 47g zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o zmene a doplnení ďalších zákonov (zákon o vysokých školách) s modifikáciami vyplývajúcimi z platného znenia zákona č. 131/2002 Z. z. a z predchádzajúcich návrhov zákonov predložených na rokovanie Národnej rady SR.

Návrh rozhodovanie zveruje do pôsobnosti vysokej školy, vzhľadom na princíp „kto udeľuje, ten odníma“, pričom za vysokú školu má konať rektor na návrh poradnej komisie. Oproti českej právnej úprave je upravené zloženie – navrhuje sa vymeniť jedného akademika za právnika. Upravené sú aj dôvody pre „odňatie“ tak, aby išlo o konkrétnejšie dôvody, na rozdiel od pomerne všeobecnej českej úpravy, napr. „užití ... hrubě porušujícího právní předpisy“, „jiného úmyslného jednání proti dobrým mravům“ alebo „podstatně narušena možnost získat standardní znalosti a dovednosti absolventa“.

Rovnako, ako v ČR sa navrhuje, aby sa v konaní postupovalo generálne podľa Správneho poriadku, pričom zákon č. 131/2002 Z. z. ako lex specialis upravuje niektoré odlišnosti (napr. lehota na rozhodnutie, postup pri vylúčení rektora, druhostupňové konanie, ...).

Účinnosť právnej úpravy sa navrhuje na 1. január 2021 vzhľadom na začiatok nového kalendárneho roka.

Návrh zákona nepredpokladá vplyvy na rozpočet verejnej správy, vplyvy na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na služby verejnej správy pre občana ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, inými právnymi predpismi, právne záväznými aktmi Európskej únie a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.